

Sygn. akt X Ga 169/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 sierpnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy

w składzie

Przewodniczący Sędzia SO Lesław Zieliński (spr.)

Sędzia SO Iwona Wańczura

Sędzia SO Barbara Przybyła

Protokolant Anna Rogal

po rozpoznaniu w dniu 29 sierpnia 2014 roku w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S.A. w S.

przeciwko H. Z. (1)

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez powódkę

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 27 lutego 2014 roku

sygn. akt VII GC 1103/13

1. oddała apelację;

2. zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 300,00 (trzysta 00/100) złotych tytułem zwrotu kosztów w postępowaniu odwoławczym.

SSO Barbara Przybyła SSO Lesław Zieliński SSO Iwona Wańczura

Sygn. akt X Ga 169/14

UZASADNIENIE

W dniu 1 marca 2013 r. powód (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w S. wniósł o zasądzenie od pozwanego H. Z. (1) kwoty 3200 zł. wraz z odsetkami ustawowymi i kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu powód podniósł, że 9 lipca 2010 r. przelewem bankowym wypłacił pozwanemu kwotę 3.419,60 zł. - 219,60 zł. tytułem zwrotu kosztów holowania pojazdu marki F. (...) nr rej. (...) oraz omyłkowo kwotę 3200 zł tytułem naprawy przedmiotowego pojazdu marki F. (...). Otrzymane przez pozwanego świadczenie w kwocie 3200 zł. było nienależne z uwagi na fakt, że pozwany nie był uprawniony do jego otrzymania,

Sąd Rejonowy Lublin - Zachód w dniu 27 marca 2013 r. wydał nakaz zapłaty uwzględniając powództwo w całości. W sprzeciw od nakazu zapłaty, pozwany zaprzeczył wszystkim twierdzeniom i żądaniom powoda m.in. zaprzeczył jakoby wykonana przez niego naprawa była niskiej jakości oraz stwierdził, że zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego, powódka nie mogła skutecznie cofnąć w dniu 29 czerwca 2010 r. oświadczenia woli z 14 maja 2010 r., ponieważ osoba, która złożyła oświadczenie woli innej osobie, co do zasady - z wyjątkami wskazanymi w przepisach k.c. - nie może go skutecznie cofnąć.

Wyrokiem z dnia 27 lutego 2014 roku Sąd Rejonowy w Gliwicach w sprawie z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w S. przeciwko H. Z. (1) oddalił powództwo i zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 617 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Rejonowy ustalił, że na podstawie umowy zlecenie naprawy z dnia 14 maja 2010r. pozwanemu została zlecona naprawa należącego do B. i Z. C. pojazdu marki F. (...) uszkodzonego w wyniku kolizji drogowej. Pozwany wykonał ponadto usługę holowania pojazdu do prowadzonego przez niego warsztatu. B. C. i jej mąż upoważnili pozwanego w dniu 14 maja 2010 r. do załatwienia w ich imieniu wszelkich formalności związanych z naprawą przedmiotowego pojazdu oraz pobrania odszkodowania za jego naprawę od powoda. Pojazd został odebrany po naprawie z warsztatu pozwanego przez B. C. w dniu 28 maja 2010 r. bez zastrzeżeń. W dniu 13.07.2010 r. powód wypłacił pozwanemu kwotę 3.419,60 zł., stanowiącą sumę przyznanego na rzecz B. C. odszkodowania z tytułu szkody w pojeździe marki F. (...) w wysokości 3200 zł. oraz kosztów holowania pojazdu do warsztatu pozwanego w wysokości 219,60 zł. Pismem z dnia 29 czerwca 2010 r. skierowanym do powoda, B. C. anulowała upoważnienie dla pozwanego do zwrotu pieniędzy na jego konto za naprawę pojazdu, twierdząc, że naprawa została źle wykonana i dołączając zaświadczenie o przeprowadzonym badaniu technicznym pojazdu z dnia 29 czerwca 2010 r. Powód wezwał pozwanego do zwrotu wypłaconego odszkodowania w kwocie 3200 zł. w związku z anulowanym upoważnieniem przez B. C. pismem z dnia 19 lipca 2010 r., z dnia 17 sierpnia 2010 r. oraz z dnia 20 października 2010 r. Pozwany odmówił zwrotu otrzymanej kwoty 3200 zł. na rzecz powoda. W dniu 12 listopada 2010 r. powód wypłacił na rzecz B. C. kwotę 3200 zł. tytułem odszkodowania za szkodę z dnia 14 maja 2010 r. w pojeździe marki F. (...).

W ocenie Sadu I Instancji wobec faktu cofnięcia upoważnienia dla pozwanego przez B. C., które nastąpiło w dniu 29 czerwca 2010 r. Sąd uznał, że świadczenie wypłacone pozwanemu było świadczeniem nienależnym. Cofnięcie przedmiotowego upoważnienia oznaczało odpadnięcie podstawy prawnej do dokonania świadczenia na rzecz pozwanego, powód zatem nie był już zobowiązany względem osoby, której świadczył.

W związku z tym, że do świadczenia nienależnego, zgodnie z brzmieniem przepisu art. 410 k.c., mają zastosowanie przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu, w tym również art. 409 k.c., zgodnie z którym obowiązek wydania korzyści lub zwrotu jej wartości wygasa, jeżeli ten, kto korzyść uzyskał, zużył ją lub utracił w taki sposób, że nie jest już wzbogacony, chyba że wyzbywając się korzyści lub zużywając ją powinien był liczyć się z obowiązkiem zwrotu, Sąd poddał analizie wykazane przez pozwanego koszty naprawy pojazdu B. C..

Sąd uznał za udowodnione wydatki poczynione przez pozwanego w związku z zakupem części naprawczych do przedmiotowego pojazdu oraz koszty robocizny, co wykazały przedstawione przez pozwanego faktury VAT, dlatego też Sąd nie znalazł podstaw do nieprzyjęcia twierdzenia pozwanego, że otrzymane odszkodowanie zostało w całości zużyte poprzez zarachowanie go na poczet kosztów naprawy przedmiotowego pojazdu. Pozwany dokonał tzw. definitywnego „zużycia nieproduktywnego” czyli nie uzyskał ani korzyści zastępczej, ani nie zaoszczędził wydatku. Pokrył natomiast koszty uprzednio poniesione.

Zgodnie z ustalonym przez Sąd stanem faktycznym pozwany pierwszą informację o cofnięciu przez B. C. w dniu 29 czerwca 2010 r. upoważnienia do wypłaty odszkodowania na jego rzecz, powziął z adresowanego do niego pisma powoda, datowanego na dzień 19 lipca 2010 r. Przedmiotowe odszkodowanie otrzymał natomiast od powoda przelewem z dnia 13 lipca 2010 r. Okoliczności te uzasadniają przyjęcie twierdzenia, że pozwany na dzień otrzymania świadczenia powoda nie miał jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, że otrzymane pieniądze są mu nienależne. Nie

można również obiektywnie przyjąć, że na dzień wpływu środków na jego rachunek powinien być liczyć się z obowiązkiem zwrotu.

Drugą samodzielną podstawą oddalenia powództwa stała się treść art. 411 pkt. 1 kc, stanowiąca, iż nie można żądać zwrotu świadczenia jeżeli wiedziało się, że nie jest się zobowiązany. Cofnięcie upoważnienia przez poszkodowaną nastąpiło jeszcze przed przelewem środków na rzecz pozwanego.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód zaskarżając go w całości i wnosząc o ponowne przeprowadzenie postępowania dowodowego przez Sąd II instancji w oparciu o zebrany materiał dowodowy i zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie na rzecz powoda od pozwanego kwoty 3.200 zł wraz z odsetkami od dnia wniesienia pozwu i kosztami postępowania za obie instancje. Zaskarżonemu wyrokowi powód zarzucił naruszenie art. 409 i art. 411 kc

W uzasadnieniu apelacji powód wskazał, że nie można zgodzić się z twierdzeniem, że pozwany bezproduktywnie zużył nienależnie uzyskaną od powoda kwotę, bowiem pozwany zaliczył tę należność na poczet wierzytelności którą posiadał wobec poszkodowanej (dającej zlecenie naprawy pojazdu). Pozwany zatem – zatrzymując uzyskaną od powoda kwotę – powiększył swoje aktywa, gdyż uzyskał zapłatę za usługę w ramach prowadzonej działalności gospodarczej.

Nie można również uznać, że powód spełnił roszczenie wiedząc, iż jest ono nienależne dlatego zgodnie z art. 411 pkt 1 kc nie może żądać jego zwrotu. Poszkodowana cofnęła upoważnienie do wypłaty świadczenia z polisy autocasco na rzecz pozwanego w dniu 29 czerwca 2010 roku. Od tego dnia powód nie miał uprawnienie do innego zadysponowania kwotą odszkodowania, niż poprzez wypłatę należności na rachunek beneficjenta polisy. Jednak – omyłkowo – z powodu błędu co do okoliczności faktycznych - należność ta wypłacona została pozwanemu.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

W uzasadnieniu pozwany wskazał, że wyrok Sadu I instancji jest słuszny i odpowiada przepisom prawa. Sąd Rejonowy w sposób właściwy zgromadził i ocenił materiał dowodowy oraz wywiódł na tej podstawie słuszne motywy rozstrzygnięcia.

Sąd I instancji w sposób słuszny uznał, że obowiązek pozwanego zwrotu uzyskanej korzyści wygasł już, ponieważ korzyść, którą, uzyskał, zużył w taki sposób, że nie jest już wzbogacony.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja powoda nie zasługiwała na uwzględnienie.

Po dokonaniu ponownej oceny zebranych w sprawie dowodów Sąd Okręgowy uznał ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd I instancji za prawidłowe i przyjął je za własne. Sąd Okręgowy uznał także, że Sąd I instancji, w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy, wydał prawidłowy wyrok,

Pozwany w zaistniałej sytuacji nie miał obowiązku zwrotu nienależnie pobranego świadczenia ponieważ w chwili jego otrzymania nie mógł wiedzieć, że otrzymane świadczenie jest nienależne, a uzyskaną korzyść zużył w taki sposób, że nie jest wzbogacony. Pozwany wykonał naprawę samochodu i za tą naprawę powód wypłacił mu kwotę dochodzona pozwem pomimo, że ubezpieczona cofnęła upoważnienie do odbioru świadczenia przez pozwanego informując o tym dnia 29 czerwca 2010 roku jedynie powoda. Pozwany został poinformowany o cofnięciu pełnomocnictwa dopiero przez powoda dnia 19 lipca 2010 roku. Powód wypłacił kwotę 3.200 zł. dnia 13 lipca 2010 roku. Powód wypłacając świadczenie wiedział, że upoważnienie zostało cofnięte. Bez znaczenia pozostała okoliczność, że informacja o cofnięciu pełnomocnictwa dla pozwanego dotarła do pracowników powoda odpowiedzialnych za wypłatę po jej dokonaniu. Powód jako profesjonalista powinien tak zorganizować swoją działalność, aby takie informacje do odpowiednich pracowników powoda dotarły bezzwłocznie.

Należy wskazać, że zgodnie z art. 11 pkt 1 kc nie można żądać zwrotu świadczenia jeżeli spełniający świadczenie wiedział, że nie był do świadczenia zobowiązany. Powód o braku podstawy do wypłaty świadczenia pozwanemu dowiedział się dnia 29 czerwca 2010 roku, a zatem dokonując zapłaty za wykonaną naprawę na rzecz pozwanego dnia 13 lipca 2010 roku wiedział o tym, że nie jest już w stosunku do niego zobowiązany. Pozwany natomiast otrzymując zapłatę, nie wiedział o tym, że poszkodowana w zdarzeniu drogowym cofnęła pozwanemu uprawnienie do odbioru świadczenia za naprawę uszkodzonego pojazdu. Pozwany nie otrzymał od poszkodowanej informacji o cofnięciu upoważnienia do odbioru zapłaty za wykonaną naprawę.

Nie bez znaczenia dla rozstrzygnięcia pozostaje również ta okoliczność, że pozwany rzeczywiście wykonał naprawę uszkodzonego samochodu, który został odebrany przez B. C. dnia 28 maja 2010 roku. Upoważnienie zostało cofnięte miesiąc po wykonaniu naprawy i odbiorze samochodu.

W tym stanie sprawy brak jest podstaw dla powoda do domagania się zwrotu nienależnie wypłaconej pozwanemu kwoty 3.200 zł.

Z tego względu, na podstawie przepisu art. 386 § 1 k.p.c., Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania za II instancję oparto na przepisach art. 98 w zw. z art. 108 k.p.c.

SSO Iwona Wańczura SSO Lesław Zieliński SSO Barbara Przybyła